

Talousarvion käyttösuunnitelma 2025

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 21.1.2025

Sisällys

1	Käyttösuunnitelman sitovuustaso	2
2	Talousarvion toteutumisen seuranta	2
3	Käyttösuunnitelma 2025/Sivistys- ja hyvinvointitoimiala/toimintayksikötaso	3
4	Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto -vastuualue.....	4
5	Varhaiskasvatuksen-vastuualue.....	5
6	Perusopetus ja lukiokoulutus -vastuualue	8
6.1	Perusopetus	9
6.2	Lukiokoulutus.....	11
6.3	Ruokapalvelut	12
7	Kulttuuri- ja vapaa-aika -vastuualue	15
7.1	Kansalais- ja musiikkiopisto	16
7.1.1	Kansalaisopisto	16
7.1.2	Musiikkiopisto	17
7.2	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	18
7.2.1	Kirjastopalvelut	18
7.2.2	Kulttuuripalvelut	20
7.3	Liikunta- ja nuorisopalvelu.....	22
7.3.1	Nuorisopalvelut	22
7.3.2	Liikuntapalvelut.....	24
7.3.3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	25
7.3.4	Uimahalli.....	27

1 Käyttösuunnitelman sitovuustaso

Tällä käyttösuunnitelmalla sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vastuualueen määrärahat (tuotot/kulut/toimintakate) toimintayksiköille. Lautakuntaan nähden viranhaltijoita sitova taso on toimintayksikkö. Toimintayksiköt jakaantuvat kustannuspaikkoihin. Toimintayksiköiden esimiehet jakavat toimielimen vahvistamat osamäärärahat, osatuloarviot ja tavoitteet edelleen kustannuspaikoille. Uimahallia sitoo valtuustoon ja lautakuntaan nähden toimintakate.

2 Talousarvion toteutumisen seuranta

Iisalmen kaupungin talousohjeen (19.12.2022) mukaisesti raportointiaikataulu tarkennetaan vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Talousarvion 2025 toteumaraportti annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Osavuositarkastus raportoidaan valtuustolle kesäkuun toteutumien mukaan. Lautakunnat käsittelevät oman osavuositarkastuksensa. Käyttösuunnitelma raportoidaan lautakunnalle puolivuositarkastus- ja joulukuun toteutumien mukaan.

3 Käyttösuunnitelma 2025/Sivistys- ja hyvinvointitoimiala/toimintayksikkötaso

3000 SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALAN HALLINTO	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	0
TOIMINTAKULUT	-928 800
TOIMINTAKATE	-928 800
3010 PÄIVÄKODIT	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	298 800
TOIMINTAKULUT	-11 531 900
TOIMINTAKATE	-11 233 100
3120 PERHEPÄIVÄHOITO	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	106 000
TOIMINTAKULUT	-1 107 900
TOIMINTAKATE	-1 001 900
3200 PERUSOPETUS	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	1 100 200
TOIMINTAKULUT	-24 059 500
TOIMINTAKATE	-22 959 300
3230 LUKIOKOULUTUS	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	142 300
TOIMINTAKULUT	-3 071 500
TOIMINTAKATE	-2 929 200
3310 RUOKAPALVELUT	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	2 821 000
TOIMINTAKULUT	-2 701 300
TOIMINTAKATE	119 700
3400 KANSALAIK- JA MUSIIKKIOPISTO	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	452 600
TOIMINTAKULUT	-2 034 100
TOIMINTAKATE	-1 581 500
3500 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	90 000
TOIMINTAKULUT	-2 072 000
TOIMINTAKATE	-1 982 000
3600 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	1 143 200
TOIMINTAKULUT	-6 698 900
TOIMINTAKATE	-5 555 700

4 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto - vastuualue

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Kestävä kuntatalous		
Tuotot ja kulut toteutuvat talousarvion mukaisesti	Kulukuri ja talouden seuranta	Talousarvion toteutumisvertailu, toteuma ajankohdan mukainen

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallintoon kuuluvat lautakunta, hyvinvointijaosto, toimialajohtaja sekä vastuualueiden johtajat. Osa kustannuksista kohdistetaan toimintayksiköihin vyörytyserinä.

Iisalmen kaupunki myöntää vuosittain avustuksia iisalmelaisille rekisteröityneille yhdistyksille kaupunginhallituksen päättämien (10.10.2022) avustusten myöntämisperiaatteiden mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala myöntää vuonna 2025 avustuksia yhteensä 371 100 €.

Avustukset jakaantuvat toiminta-avustuksiin, kohdeavustuksiin, koulutus- ja kurssitoimintaan, apurahoihin ja stipendeihin. Suurin osa avustusmäärärahasta kohdistuu sopimuspohjaisiin avustuksiin sekä liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen toiminnan tukemiseen (toiminta-avustukset).

Kulttuuripalveluiden kohdeavustusmäärärahaa voidaan myöntää myös yksittäisille taiteilijoille ja taiteilijaryhmille. Liikunnan kohdeavustuksilla mahdollistetaan mm. järjestöjen ylläpitämien liikuntatilojen- ja alueiden ylläpitäminen ja kehittäminen.

Avustukset jakautuvat seuraavasti:

3500 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	
Kulttuurijärjestöjen toiminta-avustukset	17 000 €
Kulttuurin kohdeavustukset	6 000 €
3600 Liikunta- ja nuorisopalvelut	
Liikunta- ja nuorisojärjestöjen toiminta-avustukset	95 100 €
Apurahat ja stipendit	8 000 €
Koulutus- ja kurssitoiminta	6 500 €
Vammaisjärjestöjen liikunnan toiminta-avustukset	6 000 €
Liikunnan kohdeavustukset	23 000 €
Muut harkinnanvaraiset avustukset	20 000 €
Sopimusperusteiset toiminta-avustukset	189 500 €

Mikäli kulttuurijärjestöille varattua määrärahaa ei käytetä kokonaan, siirretään mahdollinen käyttämättä jäävä osuus jaettavaksi kulttuurin kohdeavustuksina.

5 Varhaiskasvatuksen-vastuualue

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat päiväkoti- ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus ja lasten liikennepuiston toiminnan koordinointi.

Kunnallinen varhaiskasvatus tuottaa 59 % kaikista varhaiskasvatuspalveluista. Kunnallinen varhaiskasvatus jakautuu neljään toimintayksikköön: pohjoinen päiväkotihoidon toimintayksikkö, eteläinen päiväkotihoidon toimintayksikkö, esiopetuksen toimintayksikkö ja perhepäivähoidon toimintayksikkö.

Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuspalveluita mukautetaan hallitusti. Vapautuvat tehtävät täytetään vain tarpeen mukaan. Kunnallista varhaiskasvatusta supistetaan vähentämällä neljä lapsiryhmää (84 paikkaa), joka toteutetaan luopumalla Päiväkoti Lumilinnan ja Päiväkoti Simpukan yhteydessä toimivan Pikku-Simpukan tiloista 1.8.2025 alkaen. Näiden ryhmien henkilöstö sijoitetaan muihin toimintayksiköihin avoimiin tehtäviin tai eläköitymisen myötä vapautuviin paikkoihin.

Iisalmen kaupungin valvomana toimivat viisi yksityistä päiväkotia, kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia ja kuusi yksityistä perhepäivähoitajaa, jotka yhdessä tuottavat 41 % varhaiskasvatuspalveluista. Palveluseteli lisää perheiden vapautta valita varhaiskasvatuspalveluja yksityiseltä tai kunnalliselta puolelta.

Varhaiskasvatusikäisten lasten liikkumisen edistämistä vahvistetaan varhaiskasvatuksen liikkumisohjelman mukaisesti kaupunkitasoisella poikkihallinnollisella yhteistyöllä sekä aktiivisella yhteistyöllä paikallisten ja valtakunnallisten liikuntatoimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksessa digitalisaatiota kehitetään digisuunnitelman mukaisesti. Osana tätä kehitystyötä käytössä on Lukulumo-sovellus, joka tukee lasten yhdenvertaisuutta ja kielenkehitystä tarjoamalla monipuolisen valikoiman tarinoita ja materiaaleja eri kielillä. Lisäksi toiminnan suunnittelun ja pedagogisen dokumentoinnin tukena käytetään tekoälyä.

Perusopetuslain (§ 26a) mukaan lapsen on osallistuttava vuoden kestäväan esiopetukseen tai muuhun vastaavaan toimintaan ennen oppivelvollisuuden alkamista. Esiopetuksen sisältö perustuu opetushallituksen hyväksymiin esiopetussuunnitelman perusteisiin ja paikalliseen esiopetussuunnitelmaan. Esiopetusryhmät tekevät yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen välillä VIRTATOIMINNAN kautta.

Esiopetusyksiköiden ja -ryhmien määrä arvioidaan ja päivitetään vuosittain vastaamaan tarvetta. Ikäluokkien pienentyessä esiopetus on keskitetty kunnallisiin koulujen yhteydessä oleviin erillisiin esiopetusryhmiin. Poikkeuksena tästä on Sourunsalon koulun alueella toimiva yksityinen Päiväkotiruskolinna, joka tarjoaa esiopetuspaikan Sourunsalon koulun oppilaaksiottoalueen esioppilaille.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamista varhaiseen puuttumiseen ja lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen kehitetään koulutuksilla. Keskeisenä menetelmänä käytetään Ihmeelliset vuodet -menetelmää, joka perustuu tieteellisesti tutkittuihin ja hyväksi havaittuihin menetelmiin lasten sosioemotionaalisten taitojen vahvistamisessa sekä käytösongelmien ehkäisyssä ja hoidossa. Varhaiskasvatuksessa työskentelevät Ihmeelliset vuodet -kouluttajat kouluttavat henkilöstöä menetelmäosaajiksi.

Avoin varhaiskasvatus toimii yhteistyössä Perheentalo Onnissa ja Ilonassa. Toiminnalla monipuolistetaan lapsiperhepalveluita ja vahvistetaan monitoimijaista yhteistyötä sekä perheiden saavutettavuutta ja osallisuutta. Avoimen varhaiskasvatuksen työntekijä koordinoi myös Lasten liikennepuistossa järjestettävää ohjattua ja maksutonta toimintaa perheille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Työntekijöinä liikennepuistossa toimivat koulunkäynninohjaajat, varhaiskasvatuksen henkilöstö ja kesätyöntekijät.

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2024-2027	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Avustus yhteensä 738.000 €, josta vakan osuus 162.350 €	17.4.2024-31.12.2027

Kaikilla lapsilla on oikeus tasa-arvoiseen asemaan varhaiskasvatuslain mukaan. Orpon hallitusohjelman tavoitteena on tukea lasten hyvinvointia ja mahdollisuuksia hyvään elämään. Tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin on saatu valtion erityisavustus, jonka avulla palkataan kaksi varhaiskasvatuksen resurssiopettajaa.

Päivähoito/ Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut	TP2023	KS2024	KS2025
- päiväkotien hoitopäivien lkm (oma toiminta)	76 133	73 000	71 000
- tuntiperusteisten hoitopäivien lkm	52 334	53 000	50 000
- vuorohoidon hoitopäivien lukumäärä	23 799	20 000	20 000
- päiväkotien lasten lkm (oma toiminta, sis. esioppilaat)	402	400	390
- esiopetuksen oppilaiden lkm (koko ikäluokka)	197	163	161

Päivähoito/ Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut	TP2023	KS2024	KS2025
- lastenhoidon tuen piiriin kuuluvien lasten lkm (sis. kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha sekä osittainen hoitoraha)	143	130	130
- yksityisten päiväkotien lasten lkm (sis. esioppilaat)	342	280	270

Perhepäivähoito/ Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut	TP2023	KS2024	KS2025
- perhepäivähoidon hoitopäivien lkm (oma toiminta)	8 705	7 560	7 300
- perhepäivähoidon lasten lkm	49	48	44
- yksityisten pph:n lasten lkm	52	42	40

Varhaiskasvatus/Taloutta kuvaavat tunnusluvut	TP2023	KS2024	KS2025
- kunnallinen varhaiskasvatus €/lapsi/kk ^(*)	1 486	1 499	1 576
- yksityinen varhaiskasvatus €/lapsi/kk ^(*)	949	1 190	1 067
- €/esioppilas/vuosi	8 491	9 377	10 076

6 Perusopetus ja lukiokoulutus -vastuualue

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Inspiroiva Iisalmi		
Osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti	Koulujen oppilas- ja opiskelijakunnat ja/tai vanhempainryhmät ovat mukana toiminnan suunnittelussa.	Vähintään yksi yhdessä suunniteltu tapahtuma lukukaudessa.

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Inspiroiva Iisalmi		
Osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti	Kouluruokaryhmät kokoontuvat säännöllisesti.	Vähintään 2 kertaa vuodessa.
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Lapsille ja nuorille tarjotaan monipuoliset harrastusmahdollisuudet.	Vähintään 90 % lapsista ja nuorista on ainakin yksi harrastus.

6.1 Perusopetus

Perusopetuksen oppilasmäärä on laskeva. Ennusteen mukaan perusopetuksen oppilaita on syksyllä 2025 noin 100 vähemmän kuin edellisenä syksynä. Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähenemisen myötä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki uudistuu 1.8.2025 alkaen.

Koulukuljetuksiin vuodelle 2025 on varattu määrärahaa 1,4 M€ (TA 2024 muutettu: 1,3 M€).

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Valtion erityisavustus yhteisöllisen oppilashuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024-202536	Opetus- ja kulttuuriministeriö	36.937,76 €, TA25: 19.000 €	1.1.2024-31.7.2025

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2024-2027	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Avustus yhteensä 738.000 €, josta perusopetuksen osuus 575.640 € TA25: 290.000 €	17.4.2024-31.12.2027
Hyvinvointia harrastuksista -kerhohanke	Opetushallitus	15 000 €, TA25: 8.400 €	17.6.2024-31.12.2025
Erasmus+/Juhani Ahon koulu	Opetushallitus	46.980 € TA25: 46.000 €	2024-2025

Esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille on saatu avustusta vuosille 2024-2027. Saadulla avustuksella on palkattu opettajia ja avustajia sellaisiin opetusryhmiin, joissa on tehostetun tuen tai erityisen tuen piirissä olevia oppilaita ja heidän opetuksensa järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

Hyvinvointia harrastuksista -kerhohanke järjestää perusopetuksen oppilaille kerhoja lähes kaikilla kouluilla.

Erasmus-hankkeilla edistetään kansainvälisyyttä ja toteutetaan sekä oppilaiden että opetushenkilöstön liikkuvuuksia.

Perusopetus	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- opetustuntien määrä	150 547	148 500	145 000
- oppilasmäärä (lk ka)	2 059	2 042	2 021
- kuljetettavien oppilaiden lkm	598	600	630
- €/opetustunti (netto)	140	150	153
- €/oppilas/vuosi (netto)	10 259	10 934	11 000
- perusopetuksen iltapäivätoiminnan lasten lkm	257	257	239
- perusopetuksen iltapäivätoiminnan ohjaustuntien lkm	20 510	20 000	19 000

6.2 Lukiokoulutus

Iisalmen lyseon opiskelijamäärä kasvaa hieman 2025, sillä peruskoulunsa päättävä ikäluokka on suuri (255, edellisenä vuonna 220) ja lukiosta valmistuvien määrä pieni (80–90). Opetusmäärä pysyy ennallaan tai kasvaa hieman edellisestä vuodesta. Opetusta tarjotaan kysyntää vastaava määrä.

Lukiolaisten terveyttä ja hyvinvointia tuetaan jatkamalla Fredo Appin käyttöä. Kyseessä on sovellus, jonka avulla voidaan tukea Nuorisopassin tavoin nuorten omatoimista vapaa-ajan harrastamista (kulttuuria, liikuntaa ja muita hyvinvointipalveluita).

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Yhdessä tukien – kohti uutta oppimisen tukea lukiossa	Opetushallitus	97.731 €, TA25: 70.600 €	15.5.2024-31.12.2025

Lukiokoulutukselle myönnettiin 2024 valtion erityisavustusta 97 731 € oppimisen tuen kehittämiseen lukiokoulutuksessa. Kyseessä on Rautavaaran lukion kanssa toteutettava yhteishanke, joka liittyy pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteeseen uudistaa oppimisen tukea kaikilla kouluasteilla. Keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen. Lukiolain muutoksen seurauksena Opetushallitus päivittää lukion opetussuunnitelman perusteet. Paikalliset opetussuunnitelmat päivitetään perusteiden mukaisesti kevään 2025 aikana.

Lukiokoulutus	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- opetustuntien määrä	14 280	13 500	13 500
- opiskelijamäärä (valtionosuuspainotus)	316	310	310
- opetuskehys/opiskelija (20.9.)	1,28	1,25	1,25
- €/opetustunti (brutto)	212	221	228
- €/opetustunti (netto)	206	214	217
- €/oppilas/vuosi (brutto)	9 565	9 644	9 908
- €/oppilas/vuosi (netto)	9 294	9 335	9 449

Lukiokoulutus	TP2023	KS2024	KS2025
Laatutavoitteet:			
Ylioppilaskokeiden läpäisyaste	97 %	100 %	100 %
Eronneiden määrä	19		
- joista negatiivisia*)	1	0	0

6.3 Ruokapalvelut

Perusopetuksen, lukion ja varhaiskasvatuksen ruoanvalmistus hoidetaan Lumakeskuksen Majakka - ja Juhani Ahon Kielo keittiöistä. Perhetalon Onni ja Ilonan keitto valmistetaan Kielossa ja kesäaikaan liikennepuiston keitto Majakassa. Ruoantarjoiluun palvelukeittiöissä käytetään oman henkilökunnan lisäksi ostopalvelua. Sijaisuudet hoidetaan paikallisilla sijaisilla.

Elintarvikkeet hankitaan Sansia Oy:n sopimuksilla ja lähiruokaa ostetaan mahdollisuuksien mukaan ja vähintään kaksi kerran vuodessa pidetään lähiruokapäivä.

Yläkoulujen oppilaille annetaan lounaan lisäksi maksuton aamupala ja välipala. Aamupalalla tarjotaan vaihdellen puuroa, sämpylää, leipää, hedelmiä ja jogurttia ja välipalalla näkkileipää, ravintorasvaa ja maitoa. Viiden viikon kiertävässä ruokalistassamme on 2–4 kertaa viikossa sydänmerkitty aterialaji. Lisäksi reseptien kotimaisuusastetta on muokattu. Ruokaviraston ohjeiden mukaan yhteenlaskettu kotimaisuusasteemme on 70–100 %. Kotimaisuusastetta laskee esimerkiksi suola, mausteet, ulkomaiset kasvikset ja -hedelmät.

Kotimaisuusastetta laskee esimerkiksi suola, mausteet, ulkomaiset kasvikset ja -hedelmät.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan uudet kansalliset ravitsemussuosituksat julkaistiin 27.11.2024. Suositukset ohjaavat kohti kasvipainotteista ruokavaliota sekä terveyst- ja ympäristösyistä.

Ruokapalvelut	TP2023 (*)	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
VARHAISKASVATUS/Majakka			
Kirkkopuiston päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi		4 100	4 100
- €/kpl		8,50	8,50
Lumilinnan päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi		7 350	4 000*
- €/kpl		5,20	5,50
Paloisten päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi		17 500	14 000
- €/kpl		3,10	3,90
Peltosalmen päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi		7 350	7 300
- €/kpl		5,20	5,50
Simpukka päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi		28 000	28 000
- €/kpl		6,00	6,00
Sointulan päiväkot			
- lounas, kpl/vuosi			4000
- €/kpl			4,80
PERUSOPETUS/Majakka			
Hernejärven koulu			
- lounas, kpl/vuosi		11 000	9 100
- €/kpl		4,75	5,00
PERUSOPETUS/Majakka			
Kangaslammin koulu			
- lounas, kpl/vuosi		68 000	67 000
- €/kpl		3,05	3,10
Kauppis-Heikin koulu			
- lounas, kpl/vuosi		31 000	31 000
- €/kpl		3,40	3,40
Sourunsalon koulu			
- lounas, kpl/vuosi		11 400	9 500
- €/kpl		5,00	5,50
Juhani Ahon koulu ja Iisalmen lyseo			
- lounas, kpl/vuosi		55 000	55 000
- €/kpl		3,15	3,15

Ruokapalvelut	TP2023 (*)	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
PERUSOPETUS/Kielo			
Edvin Laineen koulu			
- lounas, kpl/vuosi		56 000	54 000
- €/kpl		3,45	3,70
Juhani Ahon koulu			
- lounas, kpl/vuosi		90 350	86 800
- €/kpl		2,45	2,60
Kilpijärven koulu			
- lounas, kpl/vuosi		49 000	48 000
- €/kpl		4,60	5,00
Mansikkaniemen koulu			
- lounas, kpl/vuosi		57 700	51 000
- €/kpl		4,05	5,00
Partalan koulu			
- lounas, kpl/vuosi		5 600	5 300
- €/kpl		7,30	6,50*
Runnin koulu			
- lounas, kpl/vuosi		5 600	4100
- €/kpl		7,30	6,50*
Soinlahden koulu			
- lounas, kpl/vuosi		13 000	13000
- €/kpl		4,80	4,80

(* Lumilinnassa toiminta päättyy, Partalan ja Runnin koululla palvelutuottajan työtunteja vähennetty)

Laatutavoitteet

- liharuokiin valitaan vastuullisesti tuettuja kotimaisia lihavaihtoehtoja, joiden tuotannossa huomioidaan eläinten hyvinvointi.
- pääruokien kanssa tarjotaan runsaasti kasviksia
- käytetään kotimaisia kasvisproteiineja
- käytetään MSC-merkittyjä kalatuotteita, jolloin varmistutaan siitä, että ekologisuus on huomioitu niiden pyynnissä
- pyritään hävikin määrän vähentämiseen

7 Kulttuuri- ja vapaa-aika -vastuualue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on huomioitu talous- ja toimintasuunnitelmassa ja ohjaavat palvelujen kehittämistä. Tavoitteita on pyritty konkretisoimaan mm. määrällisissä tavoitteissa.

Kulttuuri ja vapaa-aika -vastuualueen muodostaa kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Uimahalli kuuluu liikunta- ja nuorisopalvelujen alle. Jatketaan Elämäni kunnossa -markkinointia teemaan sopivilla tapahtumilla ja toimenpiteillä, mm. vastuualueen yhteinen Beach-päivä, Elämäni kunnossa -videot sekä Elämäni kunnossa -digijulkaisu.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueelle saadut erityisavustukset:

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Erasmus+/ Tiedotus/Kans.op.	Opetushallitus	TA25: 5.000 €	2025
Erasmus+ aikuiskoulutus/ Akkreditointi/Kans.op.	Opetushallitus	19.390 €, TA25: 19 400 €	2025
Nordplus Junior 2024	Opetushallitus	31.100 €, josta YSMO:n osuus 10.930 € TA25: 4.300 €	2025
A.L.C.H.E.M.I.A./YSMO	Opetushallitus	Loppumaksu 11.500 €	2025
Erasmus+ / Akkreditointi 2023/ YSMO	Opetushallitus	Loppumaksu 5.500 € TA25: 5.500 €	2025
Erasmus+ / Akkreditointi 2024/ YSMO	Opetushallitus	15.112 €, TA25: 15.100 €	2025

Erityisavustus	Myöntäjä	€	Käyttöaika
Erasmus+/COMMON/ YSMO	Opetushallitus	54.800 €, TA25: 21.900 €	2024–2026
Inspiroiva ja ihmeellinen kirjasto	Aluehallintovirasto	18.000 €, TA25: 1.600 €	1.4.2024- 31.12.2025
Tunteet tutuksi - koulunuorisotyöhanke	Aluehallintovirasto	55 000 €, TA25: 35.000 €	5.8.2024- 30.6.2026
IHMe – Iisalmen harrastamisen malli 2024-25	Aluehallintovirasto	86 000 €, TA25: 50 000 €	1.8.2024- 31.7.2025
Iisalmen Liikkuva koulu ja kouluPT	Aluehallintovirasto	34.000 €, TA25: 18.000 €	1.8.2024- 30.6.2025

7.1 Kansalais- ja musiikkiopisto

7.1.1 Kansalaisopisto

3410 Kansalaisopisto	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	151 900
TOIMINTAKULUT	-863 800
TOIMINTAKATE	-711 900

Iisalmen kansalaisopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille. Opiston toiminta hajautuu toteutettavaksi syksystä alkaen useissa eri toimipaikoissa Kulttuurikeskuksen peruskorjauksen ajaksi. Toiminta pyritään kuitenkin toteuttamaan nykyisessä laajuudessa.

Iisalmen kansalaisopistossa jatketaan suomen kielen kotoutumiskoulutusta yhteistoiminnassa Ylä-Savon ammattiopiston ja Iisalmen kaupungin maahanmuuttopalvelujen kanssa. Kansalaisopiston koulutukseen ohjataan lukutaidottomat ja alhaisen lähtötason opiskelijat. Opiskelijat opiskelevat neljä tuntia päivittäin, 20 h/vk. Opetuksessa on vuonna 2025 kaksi tasoryhmää ja yli kaksikymmentä opiskelijaa.

Kansalaisopistolla on Erasmus+ akkreditointi eli laatuleima, joka takaa rahoituksen eurooppalaiseen oppilaitosyhteistyöhön vuosina 2025–2027.

Kansalaisopisto	TP2023	KS2024	KS2025
- opetustuntien määrä	10 977	11 000	11 000
- kurssilaisten määrä	6 155	7 000	6 000
- €/opetustunti (netto, sis. vyör.)	64,54	67,23	68,65
- €/oppilas (netto, sis. vyör.)	115,10	105,64	125,85
- oppilasmäärä, netto	2 085	1 800	1 800

7.1.2 Musiikkiopisto

3420 Musiikkiopisto	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	300 700
TOIMINTAKULUT	-1 170 300
TOIMINTAKATE	-869 600

Ylä-Savon musiikkiopisto tarjoaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta pääosin lapsille ja nuorille Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa. Opetukseen osallistuu noin 250 pääaineista opiskelijaa sekä 110 muskarilaista. Opiston oppilaat otetaan pääosin ilman pääsykokeita.

Musiikkiopisto tarjoaa myös oppilaiden ohjelmapalveluja alueella. Musiikkiopisto tuottaa Torstaiklassiset-konsertti-sarjaa, jonka rahoittajina on myös kulttuuripalvelut. Opisto ylläpitää myös puoliammattillista paikallista Ylä-Savo sinfoniaorkesteria sekä Ylä-Savon viihdeorkesteria.

Musiikkiopistolla on Erasmus+ akkreditointi eli laatuleima, joka takaa rahoituksen eurooppalaiseen oppilaitosyhteistyöhön vuosina 2025–2027. Opistolla on alkanut viiden maan COMMON-hanke, jossa luodaan ja esitetään luontoaiheinen musikaali. Nordplus junior -hankkeessa puolestaan musisoidaan yhdessä islantilaisien sekä virolaisen Iisalmen ystävyysskaupunki Vorun nuorten kanssa.

Musiikkiopisto	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- opetustuntien määrä	11 640	11 000	11 500
- oppilasmäärä (lk ka)	258	250	250
- €/opetustunti (netto, sis. poistot ja vyör.)	75,04	84,03	81,76
- €/opiskelija/opisto (netto, sis. poistot + vyör.)	3 386	3 697	3 761
Musiikkileikkikoulun toiminnan piiriin kuuluvien lasten lkm	113	110	110
Opistoasteelle siirtyvät oppilaat	15	5	10
Musiikkileikkikoulusta soitinopintoihin siirtyvien lasten lkm	12	10	10
Vuosittaisia tasosuorituksia			
- solistisissa aineissa	85	60	60
- musiikin perusteissa	85	60	60
Päättötodistusten määrä	29	15	15

7.2 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

7.2.1 Kirjastopalvelut

3510 Kirjastopalvelut	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	35 200
TOIMINTAKULUT	-1 258 000
TOIMINTAKATE	-1 222 800

Kulttuurikeskuksen peruskorjaus käynnistyy kesällä 2025. Väistötiloihin siirtyminen alkanee toukokuussa. Kirjaston väistötila sijaitsee osoitteessa Pohjolankatu 28. Kirjaston palvelut joudutaan sulkemaan väistöön siirtymisen ja palveluiden uudelleen järjestelyn ajaksi. Sulkuaika pyritään minimoimaan. Väistö ja kirjaston sulkuaika vaikuttavat kävijä- ja lainausmääriin.

Väistötilassa ja peruskorjauksen jälkeisessä uudistetussa kirjastossa aineistolle on nykyistä vähemmän tilaa, joten aineistoa poistetaan ennen väistöön siirtymistä mahdollisimman laajasti. Tilojen pieneminen otetaan huomioon myös

uutuusaineiston hankinnassa, mikä tukee valtuuston talouden tasapainottamistoimenpiteenä päättämään kirjaston määrärahojen leikkausta.

Väistötiloissa pyritään ottamaan huomioon kirjaston perustoimintojen mahdollisimman hyvä toteutuminen sekä aineiston saatavuus. Nuorisotalo toimii tapahtumien väistötilana, ja väistöaikana pyritään ylläpitämään mahdollisimman laadukasta ja monipuolista tapahtumatuoantaa. Kouluyhteistyön tapoja ja kirjastoauton roolia suunnitellaan kevään aikana. Kirjastoauton väistötila ei ole muun kirjaston yhteydessä, joten arvioidaan mahdollisia muutostarpeita kirjastoauton toimintaan.

Väistöaikaa halutaan hyödyntää aktiiviseen toiminnan kehittämiseen. Kirjasto keräsi syksyn 2024 palvelumuotoiluhankkeessa asiakkailta runsaasti ideoita ja toiveita tulevaisuuden kirjastosta, joita hyödynnetään niin uusien tilojen kuin palveluidenkin kehittämisessä. Yhteiskehittämistä asiakkaiden kanssa halutaan jatkaa, erityisesti ikäihmisille suunnatun toiminnan kehittäminen. Kirjasto on mukana myös Erasmus+ ohjelmassa yhdessä kansalaisopiston kanssa, ja kehittämiseen pyritään tuomaan myös eurooppalaisia innovaatioita.

Kirjasto on hakenut AVI:lta avustusta ”Lukuvoimaa ihmeiden Iisalmessa”-hankkeelle. Mikäli rahoitus myönnetään, hanke alkaa loppuvuodesta 2025, ja sillä tavoitellaan eri toimenpiteillä yhteisöllisen lukemisen kulttuurin herättelemistä Iisalmeen, lukutaitotyön rakenteiden kehittymisen tukemista eri kohderyhmille ja hakeutuvan lukutaitotyön kehittämistä (erityisesti kirjastoautotyö). Hankkeen myötä kirjasto pyrkii tavoittamaan uusia käyttäjiä ja vahvistaa rooliaan hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden rakentajana.

Kirjastopalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- lainausten lukumäärä (kokonaislainaus)	329 758	350 000	280 000
- kirjaston kävijämäärä (pääkirjasto ja kirjastoauto)	186 639	185 000	170 000

Kirjastopalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
- kirjaston tapahtumat, lukumäärä/kävijämäärä	260/11597	200/9000	180/8500
- €/laina (netto, sis. poistot, vyör.kulut)	3,98	3,81	4,63
- €/käynti (netto, sis. poistot, vyör.kulut)	7,03	7,21	7,63
- kokonaislainaus/asukas	16	16	14
- kirjaston aukiolotunnit	1 286	1 200	1 100
- kirjaston kävijämäärä	33 102	33 000	28 000
- kirjastoauton lainausten lukumäärä	63 013	67 000	60 000
- kokoelma säilyy laadukkaana; hankintojen ja poistojen määrä lähellä toisiaan (hankinnat-poistot = 0)	hankinnat 9 227 poistot 16 281	hankinnat 10 000 poistot 14 000	hankinnat 8 500 poistot 14 000

7.2.2 Kulttuuripalvelut

3520 Kulttuuripalvelut	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	54 800
TOIMINTAKULUT	-814 000
TOIMINTAKATE	-759 200

Kulttuurikeskuksen peruskorjaus käynnistyy kesällä 2025. Väistötiloihin siirtyminen alkanee toukokuussa. Tilatoiminta (vuokraus ja palvelut) jää tauolle, lukuun ottamatta Lumakeskus Majakan auditoriota ja ruokasalia. Kulttuuritapahtumien väistötilana toimii Nuorisotalo, ja tarpeen mukaan muut kaupungissa olevat tapahtumatilat. Väistöön siirtyminen vaikuttaa tapahtumien järjestämiseen ja tunnuslukuihin. Kulttuuritapahtumia päästäneen aloittamaan Nuorisotalolla elokuussa. Suosittuja yhteisöllisiä tapahtumia ”Mansikkaniemi – Poppia ja piknikkiä” sekä ”Iisalmi Hoods” jatketaan, mutta Iisalmi Hoodsin ajankohtaa joudutaan väistön takia siirtämään myöhemmäksi.

Kesällä 2025 Iisalmessa järjestetään jälleen Koivukujabiennaali - ulkoilmataidenäyttely keskustan koivukujalla. Näyttelyn taiteellisesta suunnittelusta vastaa Kaarina Kaikkonen, ja mukaan työryhmään tulee myös iisalmelaislähtöinen taiteilija Heli Ryhänen. Koivukujabiennaali lisää julkisen taiteen saavutettavuutta kuntalaisille ja luo työmahdollisuuksia taiteilijoille.

Kulttuuripalveluiden saavutettavuutta parannetaan tarjoamalla myös väistötiloissa mahdollisuuksien mukaan virtuaalisia kulttuurielämyksiä, sekä edullisilla tai maksuttomilla tilaisuuksilla ja monipuolisella tarjonnalla. Kulttuurin toimintaedellytyksiä vahvistetaan tukemalla kulttuuritarjontaa tuottavia yhdistyksiä ja toimijoita. Toiminta-avustuksilla tuetaan kulttuurijärjestöjen toimintaa ja kohdeavustuksilla uusia kokeiluja sekä esim. yksittäisiä näyttelyitä, teoksia ja konsertteja.

Ikäihmisten kulttuuripalveluiden kehittämistä jatketaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, mm. tutkimalla uuden Tarmoa-alustan mahdollisuuksia. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusohjelmien sisältöjä pyritään jatkamaan väistössäkin mahdollisuuksien mukaan. Kulttuuri-kasvatusohjelmat takaavat lapsille ja nuorille tasavertaisia mahdollisuuksia päästä kulttuurin pariin. Kulttuuripalveluiden ja Ylä-Savon Kotiseutuyhdistyksen yhteinen yhteisamanuenssihanke jatkuu, ja painopisteenä vuonna 2025 ovat museopedagogisten sisältöjen suunnittelu ja pienet näyttelyuudistukset. Juhani Ahon museo ja kulttuuripalvelut toimivat kummiorganisaationa Mansikkaniemen koululle, jonka kanssa kehitetään yhteistyötä vuoden aikana.

Kulttuuripalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- kulttuuripalveluiden järjestämien tapahtumien lukumäärä kpl/vuosi	41	45	35
- Kulttuuripalveluiden järjestämiin tapahtumiin osallistuneiden määrä, hlöä/% asukkaista	13 759/66 %	7 000 / 33 %	6 000/30 %
- Kulttuurikeskuksessa (1.1.-2.5.) ja Nuorisotalolla (1.8.-31.12.) pidettävien tilaisuuksien määrä kpl/vuosi*	887	700	300/100
- avustusta saavien yhteisöjen ja muiden toimijoiden lukumäärä	9 + 10	10+8	9+12
- Juhani Ahon museon kävijämäärä	5 234	4 000	5 000
- kaupungin tuki €/kulttuuritapahtumassa käynti	5,17	12,54	12,93
- kulttuuritoimen nettokustannukset, €/asukas	36,98	36,36	37,03
- €/ Juhani Ahon museokäynti	13,06	19,30	12,00

(* tunnusluku väistön ajan

7.3 Liikunta- ja nuorisopalvelu

7.3.1 Nuorisopalvelut

3610 Nuorisopalvelut	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	151 700
TOIMINTAKULUT	-774 800
TOIMINTAKATE	-623 100

Nuorisopalvelujen toiminnot mukaan lukien Ohjaamon tilat ovat pääosin linja-autoasemalla sijaitsevilla tiloissa. Tilojen aukioloajoista ja sisällöistä kuullaan säännöllisesti nuoria. Uusia ryhmiä perustetaan ja erilaisia tapahtumia sekä

koulutuksia järjestetään nuorten toiveiden ja tarpeen mukaan. Perusnuorisotyössä huomioidaan erityisesti yhteistyö peruskoulujen ja toisen asteen kanssa sekä jalkautuminen nuorten pariin. Etsivässä nuorisotyössä yhteistyötä Vieremän edelleen kehitetään.

AVin hankerahoituksella toimii Mansikkaniemen ja Edvin Laineen alakouluilla Tunteet Tutuksi -koulunuorisotyöhanke (6/2026 saakka). Toiminta kohdentuu koulujen 5-6 -luokkalaisiin ja kouluilla työskentelee yksi koulunuorisotyöntekijä.

Ohjaamotoiminnasta vastaa nuorisopalvelut ja vuoden 2025 uudistetaan ohjaamosopimukset Ohjaamossa toimivien kanssa. Ohjaamo jatkaa Kaikukortin jakopisteenä asiakasnuorilleen ja uutena otetaan käyttöön myös Fredo-sovellus Ohjaamon asiakasnuorille, sovelluksella voi käyttää uimahallin palveluja.

Ankkuri-nuorisotyötä kehitetään mukana olevien Ylä-Savon kuntien kanssa.

Nuorisopalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- Nuorisotoiminnan kävijämäärä	27 403	17 000	4 000
- Nuorisotilojen kävijämäärä (Luukku, Kuoppa) *			15 000
- Twist-nuorten lukumäärä	119	115	114
- Nuorisopalvelujen nettokustannukset €/ alle 29-vuotias	101,85	119,63	107,69
- Etsivän nuorisotyöhön ohjautuneiden/asiakkuuteen ohjautuneet	134/78	135/80	115/72
- Ohjaamon kävijämäärä	1 291	1 100	1 100
-Ankkuri nuorisotyöntekijän asiakaskohtaamisten lukumäärä *		2 476	3 400

* Uusi tavoite

7.3.2 Liikuntapalvelut

3620 Liikuntapalvelut	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	268 500
TOIMINTAKULUT	-3 810 900
TOIMINTAKATE	-3 542 400

Liikuntapalvelut keskittyvät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tarjoamalla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia kaikille ikäryhmille. Keskeisiin palveluihin kuuluu liikuntatilojen ja -alueiden hallinta ja käytönohjaus, ohjattujen toimintojen järjestäminen, yhteistyö ja tuki liikuntajärjestöille, hanketoiminta sekä liikuntaolosuhdeyhteistyö teknisen toimialan kanssa.

Vuonna 2025 huomioidaan erityisesti elintapaohjauksen ja perheliikunnan kehittäminen sekä liikuntaolosuhteiden kehittämistyön mukainen yhteistyössä teknisen toimialan kanssa. Muun muassa yksi ulkokuntosali uusitaan ja uuden talviuintipaikan ylläpitämiseksi tehdään sopimus Iisalmen Latu ry:n kanssa. Maahanmuuttajille järjestetään uimakouluja, ja liikuntapalveluiden materiaalia tuotetaan englanniksi. Luontoliikuntaa edistetään kehittämällä ja tehostamalla viestintää sekä kannustamalla kuntalaisia maksuttomaan matalankynnyksen liikkumiseen luonnossa. IHMe-ryhmien määrä riippuu vuosittain saadusta hankeavustuksesta. Suurimpana tapahtumana järjestetään hiihdon Suomen Cupin osakilpailu yhteistyössä paikallisen seuran kanssa.

Liikuntapalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- Avustettavien järjestöjen määrä	60	65	62
- Avustusta saavien liikunta- ja nuorisojärjestöjen toimintaan osallistuvien alle 18-vuotiaiden määrä	2 529	2 700	2 600
- Ohjattujen liikuntaryhmien määrä (sis. uimahallinryhmät) aikuisväestölle ja senioreille viikkotasolla *			33

Liikuntapalvelut	TP2023	KS2024	KS2025
- Soveltavien liikuntaryhmien määrä viikkotasolla *			12
- Maksuttomien perhevuorojen määrä vuositasolla *		663	680
- Varhaiskasvatuksen liikuntavarausten määrä vuositasolla *			110
- Harrastamisen Suomen-mallin kerhojen määrä *	50	50	45
- Liikuntatilat ja -alueet/käyttöaste %			
Jäähalli 5.8.-15.4., ilta 16-22	94	95	97
Jalkapallohalli 15.11.-30.4., ilta 16-22*			87
Liikuntahallin alakerta 1.9.-31.5., ilta 16-22 *			67
Kankaan tekonurmi 15.4.-30.9., ilta 16-22*			37
- Liikuntapalvelujen nettokustannukset €/iisalmelainen	123,06	155,20	172,80

* uusi tavoite

* Määrällisiä tavoitteita on osittain uudistettu ja huomioitu mm. strategisten tavoitteisiin ja tea-viisariin vaikuttavia tekijöitä

* Tiloissa, jotka voi jakaa useampaan osaan, käyttöasteen laskentatapa on uudistettu. Kankaan kentän osalta käyttöasteen aikataulu on päivitetty vastaamaan jalkapallokautta.

7.3.3 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)

3630 HYTE	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	23 000
TOIMINTAKULUT	-115 600
TOIMINTAKATE	-92 600

Iisalmen kaupunki edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä poikkihallinnollisesti ja laaja-alaisesti osana lakisääteistä tehtäväänsä. Työtä ohjaavat hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvointi, osallisuus ja aktiivisuus. Hyvinvointijaosto koordinoi kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä sekä vastaa ehkäisevästä päihdetyöstä. HYTE-työryhmä seuraa hyvinvoinnin tilaa, kehittää menetelmiä toimialoille ja raportoi vuosittain. Hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattori tukee kaupungin laajaa yhteistyötä järjestöjen ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa. Kaupunki on myös osa TerveKunta-verkoston.

Taulukossa oleva HYTE-kerroin kuvastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan suuruutta. Kertoimessa huomioidaan kunnan toimia väestön hyvinvoinnin edistämiseksi

TEA-viisarin pisteet tarkoittavat terveyden edistämisen aktiivisuutta eri kunnan toiminnoissa.

	2023	KS2024	KS2025
Muut harkinnanvaraiset kohdeavustukset	32	36	35
Sopimusperusteiset avustukset			15
HYTE-kerroin	67 / 67	67	65
HYTE-kerroin	19,1 €/asukas	20 €/asukas	20 €/asukas
TEA-viisarin kokonaispisteet / koko maa	70 / 70	70	70
Kuntajohto (tieto kerätään parittomina vuosina)	83 / 82	83	85
Perusopetus (tieto kerätään parittomina vuosina)	66 / 65	66	71
Lukiokoulutus (tieto kerätään parillisina vuosina)	61 / 65	61	65
Liikunta (tieto kerätään parillisina vuosina)	84 / 72	84	75
Kulttuuri (tieto kerätään parittomina vuosina)	64 / 71	64	70

7.3.4 Uimahalli

3640 Uimahalli	KS 2025
TOIMINTATUOTOT	700 000
TOIMINTAKULUT	-1 997 600
TOIMINTAKATE	-1 297 600

Iisalmen uimahalli Saukko toimii merkittävänä seudullisena liikunta- ja hyvinvointikeskuksena kaikenikäisille. Vuoden 2025 kävijätavoite on 180 000, josta kuntosalin osuudeksi arvioidaan 40 000. Allasosasto on avoinna 322 päivää ja kuntosali 360 päivää. Kevät- ja syyskauden aukioloajat säilyvät laajoina, ja kesäajan supistukset perustuvat kävijäseurantaan, jossa huomioidaan myös kustannustaloudellisuuden lisäksi henkilöstön vuosilomat ja asiakastoiveet. Vuosihuollon tarkka kesto määräytyy myöhemmin, mutta sen arvioidaan kestävän vähintään kaksi viikkoa.

Palveluiden laatua kehitetään säännöllisellä asiakastyytyväisyyden seurannalla, tehostetulla hygienian valvonnalla ja päivitettyjen turvallisuussuunnitelmien avulla. Saukko jatkaa monipuolisia ohjattua palveluja kuten koulu-uintien järjestämistä koko seutukunnassa tiivistäen yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Vuoden 2025 tavoitteena on ylläpitää korkea asiakastyytyväisyys ja kehittää toimintaa edelleen.

Uimahalli	TP2023	KS2024	KS2025
Tavoitteet ja tunnusluvut			
- Uimahallin kävijämäärä	152 803	170 000	180 000
- Uimaopetuksessa olevien päiväkotien ja koulujen lukumäärä/kävijämäärä	30/7 920	34/11 000	34/11 000
- Kaupungin subventio/kävijä €	6,67	7,13	7,21
- Toimintatuotot % kuluista	41	34	35

Uimahalli	TP2023	KS2024	KS2025
- Valtakunnallisen uimataitokriteerin täyttäneet % (6lk.)	Eivät opetuksessa kevätkaudella uimahallin valmistumisen myöhästymisen vuoksi	78	82
*- Henkilökohtaiset kuntosaliohjaukset, testit ja elintapaohjaukseen tulevat asiakkaat hyvinvointialueelta	279	250	300
- Seniorikorttien määrä / seniorikorteilla käynnit	1 322/34 983	1 350/35 000 (n. 10 kk)	1 550/48 000

Uimahalli
Laatutavoitteet
- Turvallisuusvaatimukset ohjeistuksen mukaiset (tekniikka, hygienia, asiakasturvallisuus).
- Asiakastyytyväisyys: positiivisia palautteita 90 % (Happy or Not vastauksia n. 30 000).